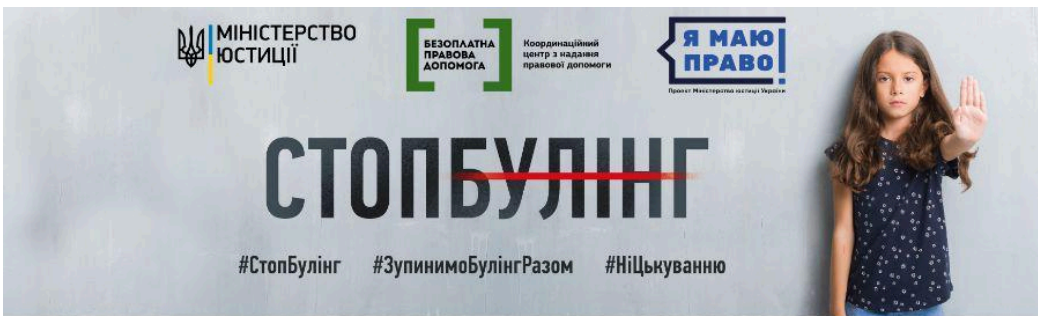

БУЛІНГ – ЦЕ НАСИЛЬСТВО:

- **- ФІЗИЧНЕ**
штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень
- **- ПСИХОЛОГІЧНЕ**
принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж
- **- ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЗАСОБІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ (КІБЕРБУЛІНГ)**
публікація фото та відео принизливого змісту, створення несправжніх профілів, залякування та шантаж через sms-повідомлення та електронне листування, виключення із кібер-груп та блокування в соціальних мережах, «тролінг»
- **- ЕКОНОМІЧНЕ**
крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей
- **- СЕКСУАЛЬНЕ**
принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти

ОЗНАКИ БУЛІНГУ:

- повторюваність
- фізична або психічна шкода
- наявність сторін – кривдник, потерпілий, спостерігачі
- вчиняється у закладах освіти щодо дітей або вчителів

ЩО РОБИТИ?

- Якщо ти або твої знайомі постраждали від булінгу – звернися із заявою про випадки булінгу (цькування) до керівника закладу освіти.
- Якщо тобі необхідна правова допомога (юридична консультація, складання заяви, інших документів) – звернися до Єдиного контакт-центру безоплатної правової допомоги **0 800 213 103** (цілодобово і безкоштовно в межах України).
- Якщо тобі необхідна психологічна допомога – звернися на Національну дитячу «гарячу лінію» **116 111**.
- Якщо вчителі та адміністрація не вирішили проблему – звертайся із заявою до поліції.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Булінг*	- штраф від 850 до 1700 грн - громадські роботи від 20 до 40 годин	Неповідомлення керівником закладу освіти органам Національної поліції про випадки булінгу	- штраф від 850 до 1700 грн - виправні роботи від одного місяця з відрахуванням до 20 % заробітку
Булінг, вчинений повторно протягом року або групою осіб*	- штраф від 1700 до 3400 грн - громадські роботи від 40 до 60 годин		

*застосовується до дітей від 16 років та батьків, чії діти вчинили булінг у віці від 14 до 16 років

18 грудня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», яким закріплено поняття булінгу (цькування) та відповідальність за його вчинення.

МАЄШ ПИТАННЯ?
pravo.minjust.gov.ua
Загальнонаціональний правовісвітницький проект «Я МАЮ ПРАВО!» навічак громадян користуватися своїми правами та захищати їх у разі порушення.

Стоп насильству!

Не ігнорувати і не забороняти: як захистити дітей від кібербулінгу

Цифрові технології створюють можливості для спілкування, самоосвіти, свободи вираження поглядів тощо. Та окрім можливостей, це супроводжується ризиками дотримання прав людини. Вразливі до таких ризиків – насамперед діти. Перебуваючи у віртуальному світі, вони можуть не знати про правила безпеки в інтернеті, а також про загрози та реальність їх наслідків. А тому – можуть опинитися в ситуації кібербулінгу (знуцання, приниження, агресивні напади, які здійснюють за допомогою гаджетів, зокрема телефонів, із використанням інтернету).

Під час пандемії COVID-19 життя мільйонів дітей тимчасово обмежується лише їхніми

домівками та гаджетами. Ми повинні допомогти їм зорієнтуватися в цій новій реальності. **Рекомендовані заходи щодо зменшення ризиків онлайн для дітей під час COVID-19 включають:**

- забезпечити, щоб на гаджетах дітей були встановлені найновіші оновлення програмного забезпечення та антивірусні програми;
- відкрито говорити з дітьми про те, як і з ким вони спілкуються в Інтернеті;
- спільно з дітьми встановлювати правила щодо того, як, коли та де можна користуватися Інтернетом;
- звертати увагу на можливі ознаки стресу у дітей, які можуть виникнути у зв'язку з користуванням Інтернетом,
- мати доступ до номерів місцевих служб підтримки та гарячих ліній.

Як батькам психологічно допомогти дитині, яка опинилась у ситуації кібербулінгу?

Ось 5 порад від докторки психологічних наук, професорки, президентки Асоціації медіапсихологів та медіапедагогів України Любові Найдьонові:

1. Зберігайте спокій і впевненість, що проблему можна вирішити спільними зусиллями.
2. Не намагайтеся знецінити хвилювання дитини (*“що це за проблема?”*, *“не переймайся, минеться”* тощо). Підтримайте дитину емоційно і запевніть, що разом ви все подолаєте.

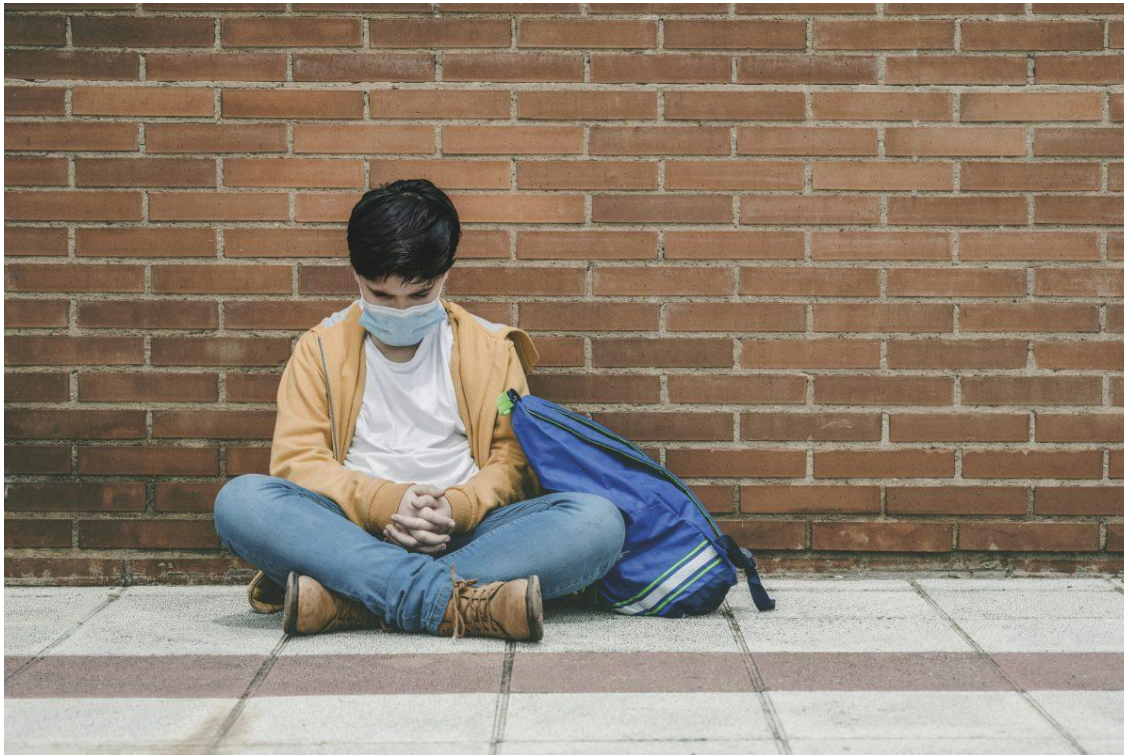
3. Не забороняйте гаджети, соцмережі тощо. Часто це найперше, що спадає на думку батькам (*“нема інтернету – нема проблеми”*). Але можна домовитися з дитиною про те, щоб тимчасово не заходити в соцмережі, щоб додатково не засмучуватися.
4. Батьки можуть допомогти й підказати, як можна переключитися, відволіктися, розслабитися, заспокоїтися, мобілізуватися. Це можуть бути і фізичні навантаження, які здатні “спалювати” емоції.
5. Якщо емоції дуже сильні, і звичайних побутових способів боротьби з ними не вистачає, консультуйтеся із психологами. Психологічна підтримка важлива у випадку будь-якого з видів кібербулінгу, але є й такі види кібербулінгу, де лише саморегуляцією не обійтися.

Міністерство цифрової трансформації у співпраці з ЮНІСЕФ та за інформаційної підтримки Міністерства освіти і науки України, Координаційного центру з надання правової допомоги та Міністерства юстиції України випустило **чат-бот «Кіберпес»**, де можна дізнатись про те,

як діяти дітям, батькам і вчителям у випадку **кібербулінгу**, як самотійно видалити образливі матеріали із соціальних мереж, а також куди звертатись по допомогу. Бот доступний у Telegram та Viber.

Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Змін до Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України» від 25.06.2020 № 488, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 серпня 2020 року за № 738/35021, **дитина, яка вчинила булінг (цькування) учасника освітнього процесу підлягає взяттю на профілактичний облік з метою здійснення заходів індивідуальної профілактики поліцейськими підрозділами ювенальної превенції.**

займаються булінгом. Натомість, можуть можуть бути не
толерантними до інших. А от справжній булінг починається в середній школі, з 10-11

Коронавірусний булінг. Як пояснити дітям, що хворіти – не соромно

Зараз з'явився новий різновид булінгу-
*учні цькують інших дітей або вчителів
за те, що ті хворіють або перехворіли
ковідом.*

ЧОМУ ВИНИКАЄ БУЛІНГ ЧЕРЕЗ COVID

У початковій школі діти зазвичай не

років, під час входження в підліткову кризу. Толерантність пов'язана з умінням брати на себе відповідальність і не звинувачувати в усьому інших.

У нашій культурі завжди було й досі є розділення на винуватих та невинуватих. Це відбувається тому, що людям треба знайти відповідального за те, що сталося. У такий спосіб, люди знімають відповідальність із себе.

Якщо діти ростуть в атмосфері, в якій люди перекладають відповідальність одне на одного й де не пропагується толерантність, вони вчинятимуть так із тим, хто захворів. Мовляв, це він винен, бо не дотримувався правил безпеки.

Натомість, якщо діти ростуть і навчаються в атмосфері толерантності одне до одного, то ставитимуть собі запитання “Що ми будемо з цим робити?” замість “Хто винний?”.

Булінг з'являється в класах, де й до того була нездорова атмосфера: конкуренція, порівняння, пошуки винних.

Також буває, що в класі все гаразд із толерантністю, але батьки когось із дітей “нападають” на вчителів за те, що ті хворіють. Мовляв, ті розносять захворювання в школі. Батьки агресують тому, що в них виникає відчуття тривоги через незрозумілі хворобу та симптоми. І діти, найімовірніше, перейматимуть цю агресію та тривожність від батьків. А оскільки діти не можуть довго стримувати злість та тривогу в собі, вони або замикатимуться, або цькуватимуть учителя.

Про розміщення та транслявання відеоролику Stop Sexting

- На підставі листів Уповноваженого Президента України з прав дитини від 28.09.2020 № 15/3-01/1684, від 01.10.2020 № 15/3-07/1686 та від 05.10.2020 № б/н повідомляємо, що за даними світового огляду впливу пандемії коронавірусу на дітей в онлайн (David Wright. COVID-19: expectations and Effects on children online, June 2020) в період карантину діти стали проводити на 80% більше часу онлайн, значно почастишали випадки булінгу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, а сексуальна експлуатація дітей в інтернеті збільшилась вдвічі. На жаль, в Україні такі випадки також почастишали.
- Під час карантинних обмежень зростає рівень стресу, особливо серед батьків новонароджених дітей. Це підвищує ризик вчинення насильства над дітьми. Проведене опитування серед батьків показало, що 5% батьків струшують свою дитину з метою її заспокоєння і взагалі не мають інформації про шкідливий вплив таких дій. Таке явище як «Синдром струшеної дитини» є фізичним та психологічним насильством щодо неї та призводить до ушкодження мозку, а в деяких випадках - має летальні наслідки.
- Щороку Американська академія педіатрії виявляє близько 1300 випадків синдрому струшеної дитини. 80% дітей залишаються з інвалідністю на все життя, а 20% - помирає. В Україні відсутня офіційна статистика щодо кількості випадків струшування дітей та заподіяних внаслідок цього травм. Хоча на теренах нашої країни це теж дуже поширене явище.

- Беручи до уваги вищевикладене та з метою профілактики та захисту дітей від шантажу в цифровому просторі, сексуального насильства та експлуатації, просимо розмістити на сайтах, а також транслювати на рекламних засобах та носіях відеоролики: Stop Sexting, «Припиніть струшувати дитину», що носять соціально значимий, некомерційний, характер.

Посилання для завантаження відеороликів:

- <https://drive.google.com/drive/folders/1bg6W7wefCjLrhAwVN2FQPfVRdJOhZdeG>
- https://drive.google.com/file/d/1RM6ifoGZXC3upFrQSd_e-OtGP3GbAOL8/view
- Довідкова інформація: Харченко Мирослава, головний консультант

Відділу забезпечення діяльності Уповноваженого Президента України з прав дитини, тел.: (097) 9271414, (044) 2556367,

miroslavaharchenko@gmail.com, Mvroslava.Kharchenko@apu.gov.ua

та Кликова Поліна, Керівник проекту #stop_сехтинг

тел.: (095) 440 31 79, lina.klvkova@gmail.com.

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

- **фізичне** (заподіяння тілесних ушкоджень, незаконне позбавлення волі, мордування, залишення в небезпеці, ненадання допомоги, заподіяння смерті);

- **сексуальне** (будь-які діяння сексуального характеру, вчинені без згоди особи);

- **психологічне** (словесні образи, погрози, приниження, переслідування, залякування, обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, що спричиняють невпевненість, нездатність захистити себе, шкоду психічному здоров'ю);
- **економічне** (умисне позбавлення житла, їжі, одягу, коштів чи документів, перешкоджання в отриманні лікування, заборона працювати, примушування до праці, заборона навчатися).

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ СІМЕЙ З ДІТЬМИ

З початку пандемії COVID-19 **потреба у соціальних послугах** зростає. Збільшується кількість сімей, які потребують професійної підтримки через поглиблення бідності, перебої у медичних та інших послугах, зростання випадків домашнього насильства. Важливо, аби кожен знав, куди можна звернутись за підтримкою. Навіть якщо ці знання не знадобляться вам особисто, можливо, вони стануть у нагоді вашим близьким чи знайомим. ЮНІСЕФ створив анімаційні ролики, які простою мовою пояснюють, що таке соціальні послуги, які вони бувають, хто може за ними звертатись, які міфи є навколо соціальних послуг, хто і як має повідомляти про випадки насильства над дітьми чи недбалого ставлення до них.

